

དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་གྱི་སྐོར་རིབ་ཅམ་སྒྲིང་བ།

བེ་ཅི་རིག་པའི་དོ་དྲེ།

ནང་དོན་གནད་བསྟུན། ཚུམ་ཐུང་འདིའི་ནང་དུ་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟུ་ཞིག་གིས་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟུར་ཚུལ་དང་། དེའི་བྱུན་མིན་བྱད་ཆོས། ད་ལྟ་དེ་དག་བཀའ་བསྟན་གང་དུ་བཞུགས་ཚུལ་སོགས་གསལ་
བཤད་བྱས་ཡོད།

བད་ཆད་གཙོ་བོ། དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར། དཔལ་ལྷན་སྤྲོ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཀུན་
མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ། ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ། ཇོ་ནང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟུ་གྲོས་རྣམ་གཉིས། ལོ་རྒྱུ་བ་སྟུ་གྲོས་
རྒྱལ་མཆོན། ལོ་རྒྱུ་བ་སྟུ་གྲོས་དཔལ་བཟང་། དཔང་བོ། ལྷས་ཆེན། འགྱུར་བཅོས། འགྱུར་བྱང་། བཀའ་འགྱུར། བསྟན་
འགྱུར། ཤམ་སྒྲ་ལ། དུས་འཁོར་བཀའ་བབ།

ཉེ་ཆར་ཆོས་གྲོགས་འགའ་དང་ལྷན་དུ་ཤམ་སྒྲ་ལའི་སྐོར་ནས་ཁ་བད་སྟོན་སྐབས། ཞོར་དུ་དུས་འཁོར་
བཀའ་བབ་ཇོ་ནང་ཡིན་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་དེ། དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་གྱི་སྐོར་ནས་ཀྱང་སྐད་ཆ་འགའ་བཤད།
འོན་ཀྱང་ཁོང་ཆོས་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་གྱི་བྱང་ཚུལ་དང་། བྱད་ཆོས་སོགས་གང་ཡང་མཁྱེན་གྱིན་མེད་པ་
མ་ཟད། ཐ་ན་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་ཟེར་བ་དེ་དེང་སང་དཔེ་རྒྱན་སྟོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་མེད་པར་ངོས་
འཇིན་བྱེད་བཞིན་འདུག དེ་བས་ཀྱང་ཇོ་ནང་བ་ཡིན་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་། དུས་འཁོར་ཤེས་སྟོན་གྱིས་མཁས་
པའི་གྲལ་དུ་འཆང་ཁ་རྒྱག་མཁས་ཆོས་ཀྱང་དེའི་སྐོར་གསལ་བོར་ཤེས་གྱིན་མེད་ལ། དེ་དེ་འདྲ་རེད་ཅེས་ངོ་
སྟོན་ཅི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་དུས་འཁོར་ཕྱོགས་མཆན་རེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་འཁོར་ཇོ་
ནང་འགྱུར་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་བཟང་གི་ ཡིན་ན་ཡང་པལ་ཆེར་མེད་
པ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་ལ་མ་ཆེས་པ་བྱེད་བཞིན་འདུག་པས། དེ་རིང་དུས་ཚོད་ཅིག་བཀོད་བསྒྲིགས་བྱས་ནས། དུས་

འཁོར་ཇོན་འགྱུར་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱར་བ་དང་། དེའི་བྱ་མཁན་ཁྱེད་ཚོས། ད་ལྟའི་གནས་
བབ། བཤད་བྱ་མཚུག་བསྐྱར་བ་བཅས་ཏེ་དོན་ཚན་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་འདོད་བྱུང་།

དང་པོ། དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱར་བ།

དུས་འཁོར་ཇོན་འགྱུར་དུ་གྲགས་པ་ནི། ཇོན་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་
སངས་རྒྱས་(༡༢༩༢-༡༣༥༡)ཀྱི་བཀའ་བསྐུལ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་དུ་སྤངས་ཏེ། ཁོང་གི་གསུང་དང་བསྐྱར་ནས་
འགྱུར་བཅོས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་བསྐྱར་བྱུང་དང་། དེའི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་གཉིས་ཡིན། དུས་འཁོར་
བསྐྱར་བྱུང་ནི་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་དུས་འཁོར་ཙུང་ཉུང་ཅུར་བསྐྱར་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་
འབྲེལ་བ་རིགས་ལྡན་པ་དྲུག་པ་ལས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།
ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་གཉིས་ལ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འབྲེལ་ཏེ། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཟེར། འདི་གཉིས་ཀར་
འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུད་པར་དུ་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལ་འགྱུར་མགོ་མི་འདྲ་བ་ཉར་
གཅིག་ཅུམ་བྱུང་བར་གྲགས་མོད། འདིར་ཇོན་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་ས་དེ་དུས་
འཁོར་བསྐྱར་བྱུང་འབྲེལ་འགྱུར་ལ་ཕྱིས་སུ་ཤོད་ལོས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་དེ་དང་། འབྲེལ་བ་ཡང་ཁ་ཆེད་
པ་རྩེ་ཏ་སོ་མ་རྒྱ་ཐ་རྩེ་པ་ཆེན་ཆེན་བ་མགོན་པོ་དང་། འབྲེལ་ལོ་ལྷོ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བར་ཕྱིས་སུ་
ཤོད་ལོས་འགྱུར་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཡིན།

ཇོན་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་ནས་དུས་འཁོར་ཇོན་འགྱུར་ཞེས་
གྲགས་པ་རེད། དུས་འཁོར་ཇོན་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་བསྐུལ་
བཞིན། ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་དཔང་པོར་བཞུགས་ནས་ཇོན་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་ཚུལ་གསལ་བོར་འཁོད་ཡོད། དེའི་སྒོར་གཤམ་ཏུ་གསལ།

མཚམས་འདིར་གསལ་བོར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཇོན་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་
དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད་སྐབས། དཔང་པོར་བཞུགས་མཁན་ཀུན་

སྤངས་ཚེས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོའི་མཚན་ལ་སློལ་ཏེ་སྐད་དུ་རྩམ་གྱི་ཉི་ཤུ་ཅུ་དང་། ཇོན་ལོ་ལྷོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ལ་ལོ་ལྷོ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་རྩམ་མཚན་དང་། ལོ་ལྷོ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔལ་བཟང་པོ་ལྷ་བ་ཡིན་པས།
མ་བཤེད་པ་གནང་རོགས་ཞེས་སྤྱོད་དུ་བྱ་བ་ཏང་བའི་ཚུལ་དུ་ལྷ་འདོད་བྱུང་།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་དགུང་གྲངས་སོ་ལྔ་འཛམ་གྱི་(༡༣༢༤)ཇོན་ལོ་གདན་རབས་བཞི་བའི་
ཁྲིའུ་འཁོར་ཅིང་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ངེས་དོན་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར། ཇོན་ལོ་འབུམ་
མཐོང་གོལ་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། མདོ་དོན་མཐར་ཐུག་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུད་
དོན་མཐར་ཐུག་དོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཀྲལ་ཏེ། མདོ་སྤྲུགས་ཟུང་གི་ལྷ་སྤྱོད་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ཚེས་
སྐད་ཀྱིས་ས་གསུམ་ཁྲབ་པར་མཛད་པས། རི་བོ་བཙུགས་པས་རྒྱ་མཚོ་བཤོལ་ཞེས་གྲགས།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་དགུང་གྲངས་ཞེ་གསུམ་ཐོག་(༡༣༣༤)གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཤམ་རྩ་ལ་
ཇོན་ལོ་རྒྱལ་བའི་རི་ཁོད་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་ནས། ཐུགས་སྤྲུལ་ལོ་ལྷོ་བ་ས་བཟང་སྤྱོད་སྤྱོད་
རྩམ་མཚན་(༡༢༩༤-༡༣༢༤)དང་། ལོ་ལྷོ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔལ་བཟང་པོ་(༡༢༤༣-༡༣༤༣)རྣམ་
གཉིས་ལ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལ་འབྱུང་བཅས་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུལ་དང་། ལྷུས་ཆེན་
གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་བཞིན། ཇོན་ལོ་ལྷོ་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་གི་སྤྱོད་མེད་པའི་དགོངས་བཞེད་
གཞིར་བཟུང་། ཀུན་སྤངས་ཚེས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་(༡༢༤༣-༡༣༤༣)དཔང་བོར་བཞག་སྟེ། དུས་འཁོར་
རྒྱུད་དང་། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བཅས་ཡང་དག་པ་མཛད་པ་མ་ཟད། ཀུན་སྤངས་ཚེས་གྲགས་དཔལ་
བཟང་པོས་ལྷུས་ངོར། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཇོན་ལོ་ལྷོ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་
གསར་ལ་གསལ་བྱེད་ས་བཅད་དེ་ «དཔལ་ལྷན་དུས་འཁོར་རྒྱུད་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན་ཡོངས་འདུ་ལྷ་བྱུང་» དང་།
དུས་འཁོར་མཚན་འགྲེལ་ཆེན་མོ་སོགས་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པས། དུས་
འཁོར་ཇོན་ལོ་འབྱུང་ཞེས་ས་གསུམ་གནམ་གྲགས་སུ་བྱུང་།

དེ་ཡང་ཀུན་སྤངས་ཚེས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་
རབས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པ་¹ ལས།

“དེ་ནས་ཁྱིའོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་ནས། ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་བྱོས་རྣམས་གཉིས་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྱུར་
གྱི་དག་པའི་གཞི་གྱིས་གསུངས་ནས། ཚས་རྗེ་དང་ཁོ་བོ་གཉིས་དཔང་པོར་བཞག་ནས། སྤར་ལེགས་པའི་ནང་
ནས་ལེགས་པ་ཡང་དག་པར་མཛད་དོ། དེ་ནས་བདག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ས་བཅད་དང་མཆན་བྱ་མཛད་དོ།”

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་འཁོར་ཇོན་པ་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་དུ་ཕེབས་ནས་ད་ལྟ་ཕྱི་ལོ་ 2020 ནས་
ཡར་དེད་ན་མི་ལོ་ 600 འདས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་པལ་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚུལ་གཤམ་གསལ་
ད་ལྟའི་གནས་བབ་ཅེས་པར་གསལ།

ད་དུང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་འགྲན་རྒྱ་བལ་བའི་སློབ་མ་ཉ་ཕྱེགས་གཉིས་ཞེས་སྲིད་ཞིའི་
ཁམས་ན་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཀུན་མཁྱེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་(1306-
1316)ཀྱིས། ཁོང་གི་དངོས་སློབ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་དཔལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་(1294-
1360)མཆོག་གིས་ཁྱེད་པོར། དུས་འཁོར་ཇོན་པ་འགྱུར་ལ་མཆན་འགྲུལ་མཛད་པར་པོད་ཆེན་གསུམ་
བཞུགས་ཤིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་དུས་འཁོར་ཕྱོགས་མཆན་ཞེས་ཟེར། ད་ལྟའི་ཆར་ཇོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་
འཁོར་གྱི་སློབ་གཞི་གཙོ་བོའི་གསལ་ཡིན། དེའི་མཛུགས་མཆན་2དུ།

“ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་དང་། བྱང་དོན་ངེས་དོན་རྣམས་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། རྣམ་པར་
དབྱེ་བས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དོན། རྣམ་པར་གསལ་བྱེད་མཆན་བྱའི་ཕྱིང་བ་འདི། སློ་བྱོས་རབ་ཡངས་ནམ་
མཁའི་རྗེ་འགྲོ་ཞིང་། མེད་བྱུང་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཅན། འགྲོ་མང་དཔལ་གྱུར་རྒྱལ་སྲས་བཟང་
པོ་དང་། ཤེས་ལྡན་མཁས་མང་དག་གིས་བསྐྱེད་བའི་དོར། སྤེ་སྤྱོད་གཞུང་ལུགས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚུལ།
མང་ཐོས་བྱི་མེད་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཅན། དག་སློང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་བ། ཚས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལས་
རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱར་རོ།”

ཞེས་རྒྱུ་མཆན་ཞུ་བ་པོ་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་གསུངས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ 1344 ལོར་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་བྲག་ལྷ་ལྷ་སྤྱག་ཏུ་
རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་གསུང་རབ་འབའ་ཞིག་ལས་བརྩམས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་། དག་བའི་
བཤེས་གཉེན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་དཔང་པོར་བཞག་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་དག་ཐེར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བཀའ་བསྟན་བཞི་བ་མཛད་པས། མདོ་ཕྱོགས་ནས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་དོན་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་

ཤིང་ཉི་ཤོལ་འབྱེད་དང་། སྒྲགས་ཕྱོགས་ནས་རྒྱད་རྒྱལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟན་པའི་བཀའ་བབ་ཅེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས།

གཉིས་པ། དུས་འཁོར་ཇོན་པ་འབྱུར་གྱི་ཐུན་མིན་ཁྱད་ཆོས།

དུས་འཁོར་ཇོན་པ་འབྱུར་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་དུས་འཁོར་བསྟན་པར་བཞག་གནད་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱེས་འབྲུན་སྒྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། ས་
སྐྱའི་ཨ་མས་རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་(༡༥༩༧-༡༦༥༩)ཀྱིས་མཛད་པའི་《དུས་འཁོར་ཆོས་
འབྱུར་》³དུ། རིགས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ།

“དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་སྡེ་མ་ལུས་པའི་སློན་བཞུགས་ཤིང་། རྗེ་རྗེའི་ཆོག་གི་མདུད་དུ་
བསྐྱམས་པའི་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་གནད་དོན་འགོལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཐའ་ཅི་དང་ཅི་མཆིས་པའི་
ངེས་གནས་འདིར་མ་ཆང་བ་མེད་པས་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་མཐའ་
དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཡང་གཏིང་དཔོགས་པར་མི་སྒྱེད་པས་མཁས་སློམས་དག་ཀྱང་མགོ་འཐོམས་ནས། ཆོས་མ་
ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་བརྒྱ་འཛུམས་ཀྱི་སྐལ་བ་དམན་པའི་ཁྱད་བྱུར་དང་གིས་འཇུག་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་
མིག་ཅན་དག་ཀྱང་དོན་ཅི་ཅུམ་ལས། གནས་དོན་ལ་འབྱུ་རྗེན་པར་ངེས་པའི་སྒྲོབས་པ་མ་རྟེན་པས། གྱི་རྗེའི་
འབྱུར་མང་ནས། གཤོད་འབྱུར་བར་ལ་ཡང་རྣམ་གཞག་ཐད་ཐད་པའི་དབང་ལྡན་ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། གཤོད་ལ་
འགོ་མགོན་འཕགས་པས་ཀྱང་ལེགས་སོ་སྤྱུལ། སྒྲོན་ཆད་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཐུན་པས་བསྐྱིབས་
པ་ཀུན་སེལ་བའི་དབུགས་དབྱུང་གནད་བའི་སྟན་པས་ས་སྟེང་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་པས་ཀྱང་གཤོད་འབྱུར་ཉིད་འཆད་དཔེའི་མཐེལ་དུ་མཛད་ནས། འདིར་མི་བཅོས་
སུ་མི་རུང་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དོལ་བྱ་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས། ལོ་རྒྱུ་
བ་རྣམས་གཉིས་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་ནས་འབྱུར་གསར་མཛད་སྐབས་སུ་གྱུ་སྟོན་གྱིས་མཆན་བྱར་བཏབ་པའི་
འབྱུར་བཅོས་ཀུན་ཐད་སོར་བཞག་ དེ་ལས་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གི་ངེས་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས་རང་སྐྱོད་
ཟུར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ། དོལ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གཟེར་བྱར་བསྐྱམས་ནས་གནས་དོན་རྒྱས་འབྲེལ་དེས། ངེས་

དོན་རྒྱ་མཚོ་བསྟན་པ་སྤྱི་འགྲེལ་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་གསལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཕྱེ་བ་
འདི་ལས་གྲང་པའི་བྱང་ཤུག་ལ་ན་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་ལ་འགྲེལ་མཛད་མེད་ངེས་སྟེ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་
ཅིང་། བསྟན་པ་སྤྱི་འགྲེལ་སྒོ་མཐའ་དག་ལ་འཆད་ཚུལ་གྱི་ཁུར་བུ་སྟོན་ཆེ་བ་ཅེས་འདུག་ཀྱང་། ཏུས་འཁོར་ཉག་
གཅིག་གི་ངེས་གསལ་འདོམ་པའི་སྐབས། དོལ་བུའི་ཆར་མི་སྐྱུན།”

ཞེས་ཇོན་པ་ལོ་ལྷ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཏུས་འཁོར་རྒྱུད་ལ་འབྱུར་བཅོས་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་དང་། དེའི་དགོས་ཆེད།
དེ་བས་ཀྱང་དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ངེས་གསལ་འབྱེད་སྐབས། བུ་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ཅེས་ཡང་འབྲན་པར་མི་རྣམས་པ་མ་བཟད། ཤམ་རྩ་ལར་དངོས་སུ་ཕྱིན་ཀྱང་ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཏུས་འཁོར་འགྲེལ་བཤད་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གསུངས་ཡོད།

ཡང་⁴།

“ཡང་སྐབས་ཤིག་ཤུག་ལའི་ཆོད་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་སྐབས། འདི་ལ་གཤོང་འབྱུར་དཔང་པོར་མཛད་པ་
ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་གསུང་བགོས་ཡིན་ནའང་། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་འདིར་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཤེས་
རབ་རྒྱལ་མཚན་རང་ལགས་”

ཞེས་ཤམ་རྩ་ལའི་ཆོད་བཤད་སྐབས། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཤོང་འབྱུར་དཔང་པོར་མཛད་
པར་མི་འཐད་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཡང་བསྟན་ཡོད། ད་ཏུང་ཏུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་⁵ཏུ་ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་
པོའི་རྣམ་ཐར་འཆད་སྐབས།

“དེ་ནས་ཟབ་ལམ་རྩོམ་རྩལ་འབྱོར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་ཉམས་ཁྲིད། མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་
རྒྱས་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་པོ་ཤོང་འབྱུར་ལ། ལོ་ལྷ་བསྐྱོ་གོས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་
སྟེང་ནས་བཤད་བཀའ་སོགས་ལུགས་འདིའི་ཆོས་སྟོར་རྣམས་རྗེགས་པར་གསལ་པར་མཛད་ནས།”

ཞེས་ཏུས་འཁོར་ཇོན་པ་འབྱུར་གྱི་ཁྲིད་ལུང་གསལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གསུངས་འདུག

དེ་བས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཏཱ་ར་ལྷ་ཐམས་ཏུས་འཁོར་ཇོན་པ་འབྱུར་ལ་གདོང་འཛོག་འདི་
ལྟར་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་《དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་པའི་ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་དངོས་བྱུང་ཉེར་འཛོམ་》⁶ལས།

ཇོ་ནང་འགྱུར་དུ་གྲགས་པ་ལོ་ཙྰ་བ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ནི། ཤོང་འགྱུར་སྐྱོ་དོན་འགྲིག་ཅིང་ཆོག་
 སྐྱོར་ལེགས་པར་ཡོད་པ་ལ། ད་དུང་དོན་གྱི་ཆ་གནད་དུ་མ་བྱིན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འགྱུར་སྟོང་རྣམས་དང་
 དཔང་འགྱུར་སོགས་ལ་འད་གཏུགས། སྐྱོ་དོན་ལ་མཁས་པས་ལེགས་པར་དབྱད་ཅིང་འགྱུར་བཅས་ཀྱང་མཛད་
 ལ། གནད་ཆེ་ས་མང་པོར་ཆོས་རྒྱུན་མཁུན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བཅས་མཛད་པ་ཡིན་པས་འགྱུར་གསར་
 གཞན་རྣམས་ལས་ཆེས་བྱིན་རྒྱབས་ཆེནོ། དེ་བྱིན་ཆད་ནས་ཀྱང་འགྱུར་བཅས་ཐན་བུན་བྱེད་མཁན་བྱུང་བེར་ཏེ།
 བྱུང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མེད་དོ། ”

ཞེས་དང་། ཡང་**7**།

“གྱི་རྩེ་མེ་ལོ་འབྲོག་གཉན་མང་འོར་དང་། འ་ཞ་རྩ་ལོ་ག་རོང་ཅ་མི་དང་། སྟོང་ཞོ་ཁར་རྒྱང་གྲིང་རི་
 གྲགས་མིང་བཞི། རོང་གྲིང་སེ་ལོ་ལོ་རྒྱུད་བསོད་ཡེ་དང་། སྟོ་གོས་སྟིང་པོ་ཆག་ལོ་ཡར་ལུང་བ། དེ་རྣམས་
 ལོ་པཎ་སྟེབས་པའི་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། ལ་ཅིག་གཞི་འགྱུར་ལ་ཅིག་འགྱུར་བཅས་ཡིན། འགོས་ལོ་ཁྲག་པས་
 བསྐྱར་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར། ཤོངས་སྟོན་ཐང་སྟོན་དཔང་ལོའི་འགྱུར་རྣམས་ནི། པན་ཏེ་ཏ་ལ་མ་ཉན་རྩལ་
 འགྱུར་ཡིན། ལོ་ཙྰ་སྟོ་གོས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ནི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོ་ཡི།
 བཀའ་ཡིས་བསྐྱལ་ཞིང་གསུང་དང་བསྐྱུན་པའི་བྱིར། རྩལ་འགྱུར་ཡིན་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་གཟི་བྱིན་ལྟན།
 འགྱུར་གསར་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་ཉིད་མཆོག། གོ་བདེ་ཆོག་ལམ་ལེགས་ཤིང་གསལ་བ་ཡིན། ”

ཞེས་དུས་འཁོར་རྩེ་ནང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསལ་བོར་བཛྲོད་ཅིང་། འགྱུར་གསར་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་
 མཆོག་ཏུ་བྱུར་བ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད། ད་དུང་མཚུག་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་**དུ8**།

“དེ་དག་ཀྱང་བར་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡངས་འགའ་རེས་གཟིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
 བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི་རྩ་འབྲོ་གྱི་མེ་འ་ཞ་ལོ་རྒྱུད་མར་འོར་ཅ་མི་ཆག་ལོ་ཤུད་ཀེ་ཤོང་དཔངས་རྩེ་འགྱུར་
 རྣམས་སོ།། ”

ཞེས་གསུངས། ཡང་རྩེ་བཙུན་ཏུ་ར་རྩ་ཐའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས་བཀའ་བསྐྱུ་མཛད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་པོ་བདུས་པ་ཡོངས་གྲགས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་སྟིང་གི་མཚུག་བྱང་**དུ9**།

“འདི་ནི་ཁ་ཆེའི་པཎ་ཆེན་གྲུབ་བཞེས་སྐྱབ་པ་མགོན་པོ་དང་། འབྲོ་ལོ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་པས་བསྐྱར་བ་
 ལ། ཤོང་སྟོན་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་འགྱུར་བཅས་མཛད། དེ་ལ་ཆོས་རྒྱུན་མཁུན་ཆེན་པོ་དོལ་པོ་པར་

གྲགས་པ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ལེ་ཅ་བ་སློ་བྱོས་དཔལ་དང་། སློ་བྱོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁྱེས་ཆེན་མཛད་པ་
ལས། རྒྱལ་ཁམས་པ་ཏཱ་ར་ལྷ་ཐུག་ལེགས་པར་བརྟུས་པའོ།།”

ཞེས་དང་། ཡང་།

“རྒྱད་སྟིང་སྤྱ་མ་རྩ་འབྱུང་ལས་བསྐྱུས་ཏེ། རྩ་འབྲེའི་འབྱུང་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཟང་མོད་ཀྱི། དེང་སང་
འབྱུང་གསར་གཙོ་བོར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། བྱད་པར་རྣམ་གཉིས་འབྱུང་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས།།”

ཞེས་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འབྱུང་གསར་ལ་རྩ་འབྲེའི་འབྱུང་ལས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་བྱད་ཆོས་མཛོན་གསལ་
ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་མ་རྩ་དབང་སློ་བྱོས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང་སྐྱབ་བའི་སློན་མའི་ལྷན་

ཐབས་སུ་¹⁰ཡང་།

“དེ་ལ་འང་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་དང་།
དེའི་འབྲེལ་ཆེན་དཔལ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་རྩ་འབྲེལ་ལེ་ལུ་ལྷ་པ་དེ་གཉིས་ཤུ་ལར་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་དང་། དེའི་སྤྱུང་རིགས་ལྡན་པ་དྲུག་དཀར་པོ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པས་མཛད་པ་དེ་དག་ཁ་ཆེའི་པཎ་ཆེན་སྐྱབ་མགོན་དང་། འབྲེལ་ལྷ་པ་ཤེས་རབ་
གྲགས་པ་བྱུང་གིས་ལོ་པཎ་མཛད་དེ་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྐྱུར་གྱི་རྒྱད་རྒྱལ་རྩ་འབྲེལ་འདི་ལ་རྗེས་
ནས་མོངས་སྟོན་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འབྱུང་བཅོས་ཀྱང་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་པར་རྩལ་པ་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་ཇོ་ནང་པ་ཆེན་
པོའི་གསུང་གི་གསང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སྟེ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་ཙྰ་བ་སློ་བྱོས་དཔལ་དང་།
ས་བཟང་པ་རྒྱུ་ལོ་ཙྰ་སློ་བྱོས་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་རྩ་
འབྲེལ་གྱི་འབྱུང་ལ་ཁྱེས་ཆེན་ལེགས་བབྱིས་མཛད་ཅིང་། རྗེ་ཇོ་ནང་པ་ཡབ་སྐུས་རྣམ་གསུམ་གྱིས་
རྒྱད་རྩ་འབྲེལ་བྱུང་གི་གནད་དོན་ཉར་བསྐྱུས་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ་ངོ་མཆར་ཟབ་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་
གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གསལ་བྱེད་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་སྐྱབ་མེད་བཀའ་དྲིན་དུ་
མཛད་པ་ལས། རྗེས་སོར་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་
འབྲེལ་ཆེན་མའི་མཆན་ལ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ལ་མཆན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུང་གནད་ངས་པར་
བྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཨ་ལ་ལ་འདི་འདྲ་ཁོ་ཀུན་སུ་ཡིས་མཛད་དེ་ངོ་མཆར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་ནས་

ཕྱག་ཐལ་མོ་ཡང་ཡང་སྒྱུར་བཞིན་ངེས་དོན་ཟབ་མའི་གོ་ལུགས་འདི་འདྲ་ལ་བལྟས་ཅན། ང་རང་
 ཡང་སྲུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་ཡོང་གིན་འདུག་ཅེས་ཁོང་ཉིད་རིགས་ལྡན་དངོས་སྒྲུལ་དུ་སྤྱགས་ཡིད་ངེས་
 པར་ཆེས་ཏེ། ཆོས་རྒྱུ་འདི་དོན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
 དགོངས་ཆེན་ཟབ་མོ་མཛད་སྤྱགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་གསང་མཁས་མང་པལ་
 གྱིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཤིན་དུ་གསང་ཆེན་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་མཆོག་རྟོགས་ལྡན་རང་
 ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་གངས་རིའི་སྒྲོངས་འདིར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟོན་དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་
 བྱམས་པ་དང་ཤུག་ལར་ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུན་ལེགས་བཀྲལ་མཛད་པ་ལྟར། ཐུགས་
 མཆོག་རབ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཟབ་དགོངས་གཏིང་དཔོག་པའི་སྟོན་སྟོན་མེད་མཆོག་གི་ཤིང་རྟའི་ལམ་
 བཟང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ནི། ཆོས་རྒྱུ་ཁོང་ཉིད་ཉག་གཅིག་དུ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཞལ་
 བཀའ་བསྐྱུ་མེད་དུས་དུས་སྲུ་ལེགས་བྱུང་མཛད་པ་ལྟར་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་འགྱུར་མེད་བདེན་དོན་
 མཆོག་ཉིད་དུ་གོར་མ་ཆག་པར་ཆད་མས་ལེགས་བྱུང་གྱི་གནས་མི་བསྐྱུ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་རིག་
 ཡང་དག་གིས་རྩལ་ཐོན་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གཞན་ཀྱན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
 སྤྱིད་འདིར་ངེས་པར་བསྐྱེད་བའི་ཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་རྒྱུད་རྒྱལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྩ་འགྲེལ་
 གང་དག་གི་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་གང་ཞེ་ན།”

ཞེས་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་གྱི་དགེ་མཆོན་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད།

གསུམ་པ། དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་བབ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཡོན་དང་བྱིན་རླབས་འགྲན་རྒྱ་བལ་བའི་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ད་
 ལྟའི་ཆར་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་གང་དུ་བཞུགས་ཞེས་དྲི་བ་ལ་
 ལན་འདི་ལྟར་གདབ་པར་བྱའོ།

དང་པོ་དུས་འཁོར་བསྐྱས་སྐྱད། མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཕུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བཀའ་འགྲུར་པེ་ཅིང་པར་མར་བཞུགས་ཤིང་། ཤོག་གངས་བརྒྱ་དང་བཙུ་བ་རྒྱད།
གོང་འོག་གཉིས་བསྐྱེམས་པའི་ཤོག་ངོས་ ༢༣༥ ཡོད། དེའི་འགྲུར་བྱང་11།

“མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཕུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་
སོ། ། ཁ་ཆེའི་པཎ་ཏི་ཏ་སོ་མ་རྒྱ་ཐ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་འབྲོ་དག་སྟོང་། ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་
ཏི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དཔལ་ཏུ་མེད་པས་སྤྲས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལུང་དང་། དཔོན་ཆེན་ཤུག་བཟང་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞང་སྟོན་མདོ་སྡེ་
དཔལ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པའི་དག་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་གྱིས་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལེགས་
པར་དབྱད་ཅིང་བསྐྱུལ་ཏེ། ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་སྐད་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་པའི་བསྟན་བཙུག་རིག་པའི་དག་སྟོང་ཤོང་
སྟོན་གྱིས། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་
པར་བཙུག་ཏི་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །”

ཞེས་དང་། ཡང་12།

“སྐར་ཡང་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་13དང་། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་པ་ཆེན་པོ་རྩི་ཕྱི་རྩི་514ས། འདིའི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་དགོངས་ཤིང་བཀའ་ཡིས་བསྐྱུལ་ནས་དེ་
དག་གི་གསུང་བཞིན་དུ། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྲིང་མ་ཏིའི་བཀའ་དྲིན་ལས། ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་ཚུལ་རིག་པ་ལོ་རྒྱ་
བ་ཤུག་འི་དག་སྟོང་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྟོ་གོས་དཔལ་བཟང་པོས། རྒྱད་དང་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་མང་
པོ་ལ་གཏུགས་ནས་དག་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏི་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །”

ཞེས་གསུངས། གོང་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞུ་བ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། བསྐྱས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱས་
འགྲེལ་རྩ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྩི་སྤྱུ་འཕྲག་པ་སྟོང་པ་བཅུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅིང་བྱ་བ་15། ད་ལྟ་སྡེ་
དག་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱད་འགྲེལ་སྟེགས་བཅ། ཐ ༥ གཉིས་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲུར་བྱང་16།

“ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཆེན་པོ་སོ་མ་རྒྱ་ཐ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་འབྲོ་དགེ་སྤྱོད་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་
 བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས། ཏུས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྤྲོས་པའི་སྒྲ་
 མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལུང་དང་། དཔོན་ཆེན་ཤུག་བཟང་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
 ཞང་སྟོན་མདོ་སྤེ་དཔལ་དང་། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་གྱིས་དོན་
 གྱི་ཆ་ལ་དཔུང་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱལ་ཏེ་ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཀྱིས་བདེ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་ཤོད་སྟོན་གྱིས། དཔལ་ལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་
 གཉིས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལོ། ། གང་གི་བྱགས་དགོངས་རྣམས་པར་དག་པ་
 ཡིས། ། འདི་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུ་སྤྲོས་པ་དང་། བདག་གིས་འབད་ལས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་དེས། །
 ཀུན་གྱིས་འདི་རྟོགས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་ཤོག། སྤར་ཡང་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བ་ཆེན་པོ་རྩམ་གྱི་རྩི་བྱ་བས། འདིའི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་
 དགོངས་ཤིང་བཀའ་ཡིས་བསྐྱལ་ནས་དེ་དག་གི་གསུང་བཞིན་དུ། པ་རྩི་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྱིར་མ་ཏིའི་བཀའ་བློན་ལས་
 ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་རིག་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་པོའི་དགེ་སྤྱོད་སྒྲོ་བློས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྒྲོ་བློས་དཔལ་བཟང་
 པོས། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་ལ་གཏུགས་ནས་དག་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་ཏེ་
 གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལོ། ། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོའི་ངེས་དོན་སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་རྩིང་ལོ་ནི། རྣམ་ཀུན་མཆོག་
 ལྷན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འབྲུང་མེད་མཆོག་གི་བདེ་ཆེན་དུ། ལེགས་སྟོན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འབད་པའི་དགེ་བ་
 གང་དེས་འགོ་བ་ཀུན། གཞུང་འདི་རྟོགས་ཤིང་ལམ་དེར་ཁྱགས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག།”

ཅེས་གསལ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་དགེ་བསྟན་འབྱུང་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་འཁོར་རྩོད་འབྱུར་གྱི་སྤྱིའུ་བམ། ཐ པའི་མཆོག་
 ལྷ་དུས་འཁོར་ལྷན་སྤྱོས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ། ཤོག་གངས་ ༢༧༧ ཉིན་སྤྱི་བ་གཉིས་བསྒྲུམས་པའི་
 ཤོག་ངོས་ ༥༥༣ དང་། སྤྱིའུ་བམ། ༥ མཆོག་ལྷ་རིགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་དང་། རིགས་ལྷན་པ་རྒྱ་
 དཀར་པོ། ཤོག་གངས་ ༢༩༧ ཉིན་སྤྱི་བ་གཉིས་བསྒྲུམས་པའི་ཤོག་ངོས་ ༥༩༣ བཞུགས།

ད་དུང་བཀའ་འབྱུར་སྤྱི་དགེ་པར་ཐུད་མའི་ནང་གི་དུས་འཁོར། སྤྱིགས་བམ་སྤྱི་རྟགས་ཅན་དང་། ར་རྒྱ་
 བཀའ་འབྱུར་གྱི་དུས་འཁོར། སྤྱིགས་བམ་སྤྱི་རྟགས་ཅན། འཇང་བཀའ་འབྱུར་གྱི་དུས་འཁོར། སྤྱིགས་བམ་ལྷ་
 རྟགས་ཅན། ལི་ཐང་བཀའ་འབྱུར་བྱི་མེད་འོད། སྤྱིགས་བམ་རྩི་ལྷ་རྟགས་ཅན། བཀའ་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མའི་

དེ་བ་ ༩༩/༡༠༠ གླིང་ལྟགས་ཅན། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་བ། ༤ བ ༥ ལྟགས་ཅན་རྣམས་དུས་
འཁོར་འགྲོལ་ཆེན་ཇོ་ནང་འགྱུར་ཡིན། འཇང་བཀའ་འགྱུར་དང་ལི་ཐང་བཀའ་འགྱུར་གཉིས་པར་གཞི་གཅིག་
ཡིན། འདི་དག་ནི་ཁོ་བོས་དངོས་སུ་མཇུག་བའི་བཀའ་བསྟན་ཁོད་གྱི་དུས་འཁོར་ཇོ་ནང་འགྱུར་ཡིན་ལ། གཅིག་
བྱས་ན་ད་དུང་བཀའ་འགྱུར་རྒྱལ་ཕྱེ་ཐེམ་སྤང་མ་སོགས་བཀའ་བསྟན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འང་
བཞུགས་ཡོད་སྟེ།

གཞན་ཡང་ཞོར་དུ་བཤད་འདོད་པ་ཞིག་ལ། ལ་མེས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་¹⁷ ཞུ་ལེ་ཆེན་
གྱིས་ཇོ་ནང་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོའི་མདུན་ནས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཇོ་ནང་ཀུན་སྤངས་ཆོས་
གྲགས་དཔལ་བཟང་གིས་བསྟར་བེར་བ་ཞིག་ཞུས་ཚུལ་དང་། ཁོང་གི་གསུང་ཡིག་དུ་མཆོན་བཞིན་ཇོ་ནང་
འགྱུར་གསར་གྱི་ལུང་ཞུས་ཚུལ་སོགས་འདུག་མོད། གནས་སྐབས་དེ་དེ་གཉིས་མཇུག་བའི་བསྐྱལ་བ་མ་
ལྟོ།

བཞི་བ། བཤད་བྱ་མཚུག་བསྟར་བ།

དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་(༡༨༡༣-༡༨༩༨)མཛད་པའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་

¹⁸ བྱ།

མོད་དུ་ཕྱོད་བྱོན་བཞི་དང་བར་བྱོན་ལ། ཕྱིས་བྱོན་གཉིས་སུ་གྲགས་ཆེ་གྱི་ཇོ་མ། ཁོ་ལེ་ཇོ་བོ་འབྲོ་རྩ་ཙ་
མི་དང་། རས་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་གསུམ་དང་ཁ་ཆེ་གཉིས། བི་བྱུ་ཏི་གཉིས་ཆག་ལོ་མན་ལུང་སྟེ། ལུགས་སྒོལ་བཅུ་
བདུན་ཀུན་སྤངས་ཆེན་པོར་འདུ། ”

ཞེས་ཀུན་སྤངས་ཆེན་པོ་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྱུར་དུས་འཁོར་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་¹⁹

“ཁྱད་པར་རྟོན་པ་བཞི་ལྟན་ཀུན་མཁུན་ཟེ། ཙྴ་དུས་དྲེ་རྩེ་འཆང་དངོས་སྒྲོལ་བའི་མགོན།། རིགས་ལྟན་གཉིས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ལུས་དུ་བྱུང་།། ལུགས་སྒྲོལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་སྔགས་ནས་བྱབ་མཚན་འཆང་བའི་དགེ་སྲོང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་རིགས་ལྟན་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དོལ་པོ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་མཐར་བུག་བརྟན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྟན་པ་ཀུན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ཙྴ་པའི་དུས་ཀྱི་མཐར་བུ་བཞུག་ཆེན་སྲོད་འཆང་དབང་པོ་བསམ་བཞིན་སྒྲེ་བ་བཞེས་པ། གསང་བ་ཟབ་མའི་གནས་ལ་དྲེ་རྩེ་འཆང་གཉིས་པའི་གོ་འཕང་བཞེས་པ་རྩེ་བཙུན་སྒྲོལ་བའི་མགོན་པོས་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྒྲོལ་བྱས་པ་དག་ནི་རིགས་ལྟན་གཉིས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་དེ་གཞན་ལས་ལུས་དུ་བྱུང་ཞིང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་འདིའི་བཀའ་ཆེན་བབས་པ་ཡིན་ནོ།། ”

ཞེས་ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཏཱ་ར་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་སྒྲོལ་བྱས་པ་དག་ནི་རིགས་ལྟན་གཉིས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྒྲེ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། ཡང་། ཨ་མས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་འཆད་སྐབས་²⁰།

“དེ་ཡང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ། ཙྴ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོ་དཔལ་རྩེ་མོ་ནང་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་བྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས། དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་བཤད་སྒྲོལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྲོད་མ་ཡལ། བརྒྱུད་པ་ཟམ་མ་ཆད་པའི་བཀའ་བབས་ཆེན་པོ་སངས་བཀ།”

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་བཙུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྩ་ནང་བསྟན་འབར་མར་²¹།

“མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྒྲོལ་མི་མཚུངས་པའི།
ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་ཆེན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད།
མི་ཉམ་འཛིན་ཅིང་སྒྲེལ་བའི་བཀའ་བབས་པ།
རྩེ་ནང་པ་ཡི་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱུང་ཅིག།”

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་ཀྱན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པར་ཤེས་ནས་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཐོབ་པ། སྤྱང་འབྲམ་པ་བེ་རི་
 རིག་པའི་དོ་རྩེས། གཞན་གྱི་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་དང་། དུས་འཁོར་ཤེས་འདོད་ཡོད་མཁན་ཁག་ལ་རྟིང་སྐྱལ། དུས་འཁོར་རྩོན་
 འགྱུར་གང་དུ་ཡོད་འཛོལ་འདོད་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཉིད་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ། དུས་འཁོར་རྩོན་འགྱུར་དུས་ནམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་དང་། ད་ལྟ་
 བཀའ་བསྟན་གང་དུ་བཞུགས་པ་སོགས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་**22**ཅིང་། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༥༡ ལྷན་རྒྱལ་ཁྲི་བའི་ཆོས་ ༡༩ ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༢༥ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤེལ་བ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག

ཞབས་མཆན།

- 1 ཀྱན་མཁུན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ། དེབ་དང་པོ། དཔལ་བཅེས། ཤོག 214)
- 2 དུས་འཁོར་ཕྱོགས་མཆན། རྩོན་དེབ་ཆོགས། སྤྱི་དེབ་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག 455.19
- 3 རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་ཇ། ཤོག 101b-102a
- 4 རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་ཇ། ཤོག 102b
- 5 རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་ཇ། ཤོག 64a
- 6 ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ། ཏྲག་བརྟན་པར་མ། ཟེའ། ༢ ཤོག 380.2-380.5
- 7 ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ། ཏྲག་བརྟན་པར་མ། ཟེའ། ༢ ཤོག 378.2-378.5
- 8 ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ། ཏྲག་བརྟན་པར་མ། ཟེའ། ༢ ཤོག 379.4
- 9 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཟབ་ལམ་རྩོད་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། སྤྱི་དེབ་དང་པོ། ཤོག 57-58
- 10 རྩོ་ཐོས་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། རྩོ་ཐང་པར་མ། རྩོགས་བམ། ལ ཤོག 464a-465a
- 11 བཀའ་འགྱུར། པེ་ཅིང་པར་མ། རྒྱད། ༡ ཤོག བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་གོང་།-བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་འོག
- 12 བཀའ་འགྱུར། པེ་ཅིང་པར་མ། རྒྱད། ༡ ཤོག བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་འོག
- 13 ཀྱན་མཁུན་དོལ་པོ་སངས་རྒྱལ།
- 14 ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ།
- 15 བསྟན་འགྱུར། རྩོ་དགེ་པར་མ། རྒྱད་འབྲེལ། སྤྱི་བོད། ཐ-ད
- 16 བསྟན་འགྱུར། རྩོ་དགེ་པར་མ། རྒྱད་འབྲེལ། སྤྱི་བོད། ད 297a
- 17 རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་ཇ། ཤོག 128a
- 18 ཀོང་སྤྱལ་བཀའ་འབུམ། དཔལ་སྤྱངས་པར་མ། ཟེའ་བམ། ༩ ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ། ཤོག 195a
- 19 ཀོང་སྤྱལ་བཀའ་འབུམ། དཔལ་སྤྱངས་པར་མ། ཟེའ་བམ། ༩ ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ། ཤོག 196b
- 20 རག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་ཇ། ཤོག 127b
- 21 རྩོན་བསྟན་པ་རྒྱལ་པའི་སྤྱོན་ལམ།

22 གོང་དུ་བྲངས་བའི་ལུང་ཚིག་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཡིག་མོར་ཡིན་ངེས་རེ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། མ་ཡིག་སོར་འཛོག་བྱས་ཡོད།